

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie

LOL – 4101 -002-03/2014
P/14/050

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie
ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30
lol@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/050 – Nadzór nad funkcjonowaniem ferm zwierząt
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontroler	Piotr Koszczał, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 88685 z dnia 24.03.2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1 - 2)
Jednostka kontrolowana	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostródzie, kod 14-100 Ostróda, ul. Kościuszki 2, zwana dalej „Stacją” lub „PSSE”
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zdzisław Sokołowski, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostródzie, zwany dalej „Powiatowym Inspektorem”.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W okresie objętym kontrolą (lata 2011-2013) Powiatowy Inspektor prawidłowo wypełniał obowiązki wynikające z uregulowań prawnych normujących zasady nadzoru sanitarnego nad funkcjonowaniem ferm zwierząt ujętych w ewidencji Stacji, które zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej², polegały na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego. W ramach nadzoru zapobiegawczego uzgadniano dokumentację projektową budowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych, uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych, a także opiniowano przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W ramach nadzoru bieżącego przeprowadzano kontrole przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w fermach zwierząt. Kontrole te przeprowadzano zgodnie z obowiązującymi wytycznymi, a ich wyniki udokumentowano we właściwej formie.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca jednocześnie uwagę, że Stacja nie posiadała bieżących informacji o liczbie ferm zwierząt funkcjonujących na terenie powiatu ostródzkiego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zadania Powiatowego Państwowego Inspektora Sanitarnego w odniesieniu do funkcjonowania ferm zwierząt

Opis stanu faktycznego

1.1. Powiatowy Inspektor, w ramach realizacji zapobiegawczych działań nadzoru sanitarnego dotyczących ferm zwierząt, uczestniczył w 2011 r. w dopuszczeniu do użytku laboratorium doświadczalnego w jednej fermie trzody chlewnej oraz hali drobiarskiej, a w 2013 r. – odnośnie dwóch budynków na fermie drobiu. Ponadto w przypadku jednej fermy drobiu, w 2011 r., uzgodnił dokumentację projektową, pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. We wszystkich omawianych

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz. U z 2011 r., Nr 212, poz. 1263 ze zm.

przypadkach wydano pozytywne opinie sanitarne, określając w nich warunki realizacji przedsięwzięcia.

W badanym okresie, na wnioski organów właściwych do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, Powiatowy Inspektor, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko³, wydał ogółem pięć opinii sanitarnych, w tym cztery pozytywne oraz jedną negatywną. Pozytywne opinie sanitarne w zakresie wymagań sanitarno-higienicznych i zdrowotnych w sprawie realizacji przedsięwzięć dotyczyły następujących wniosków:

- Wójta Gminy Grunwald (dwa wnioski z października 2010 r.), w tym jeden związany był z planowaną budową obiektu inwentarskiego dla trzody chlewnej w Frygnowie, a drugi – rozbudowy i modernizacji fermy drobiu w Rychnowie.
- Wójta Gminy Ostróda (wniosek z kwietnia 2012 r.) dotyczący planowanej budowy dwóch budynków fermy indyków w Samborowie.
- Wójta Gminy Łukta (z sierpnia 2013 r.) dotyczący rozbudowy i modernizacji instalacji na terenie fermy indyków w Koziej Górze, polegającej m.in. na budowie piątego budynku inwentarskiego wraz z niezbędnymi przyłączami oraz budowy silosów do magazynowania paszy.

Pozytywne opinie sanitarne zawierały prawidłowe rozstrzygnięcia dotyczące potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko, bądź propozycje wprowadzenia do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, stosownych wymogów higienicznych i zdrowotnych.

Negatywną opinię Powiatowy Inspektor wydał natomiast w przypadku wniosku Wójta Gminy Małdyty z grudnia 2012 r. dotyczącego planowanej budowy dwóch budynków do chowu drobiu w Surzykach Wielkich. Opinię taką wydano, w związku z tym, że lokalizacja tej inwestycji nie odpowiadała warunkom określonym w § 11 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 7 października 1997 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie. W opinii wskazano bowiem, że planowane przedsięwzięcie będzie uciążliwe dla otoczenia, w szczególności z uwagi na zapylenie, zapachy oraz wydzielanie się substancji toksycznych.

Ponadto, na wniosek Burmistrza Miłakowa (z maja 2011 r.), o wydanie opinii w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla planowanej budowy fermy nerek w Książniku, Powiatowy Inspektor wyraził pozytywną opinię sanitarną, ustalając za zasadne przeprowadzenie takiej oceny.

(dowód: akta kontroli str. 3-40)

1.2. Z prowadzonej w Stacji ewidencji jednostek nadzorowanych z zakresu higieny pracy (objętych bieżącym nadzorem sanitarnym) wynika, że w latach 2011-2013 nadzorem objęto jedną wielkoprzemysłową fermę trzody chlewnej (w Królewie), po pięć ferm drobiu w latach 2011-2012 oraz sześć ferm drobiu w 2013 r.

Ustalono⁴, że w ewidencji tej nie wykazano natomiast wielkoprzemysłowej fermy trzody chlewnej w Wenecji (w latach 2011-2013 zatrudnionych tam było od 11 do 12 pracowników) oraz dwóch wielkoprzemysłowych ferm drobiu funkcjonujących w 2011 r. (w Lewaldzie Wielkim i Łukcie) i trzech ferm drobiu w 2012 r. (w Lewaldzie Wielkim, Tyrowie i Bożęcinie).

³ Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.

⁴ Według informacji uzyskanych od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Ostródzie, Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ostródzie i Kraśniku oraz kierownika Inspektoratu ZUS w Ostródzie.

W wyjaśnieniu PPIS potwierdził, brak tych ferm w ewidencji nadzorowanych zakładów. Podał, że ww. fermy nie zostały zgłoszone do PSSE zgodnie z art. 209 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy⁵, zobowiązującego pracodawcę rozpoczynającego działalność do zawiadomienia państwowego inspektora sanitarnego o miejscu, rodzaju i zakresie prowadzonej działalności, w latach obowiązywania tego przepisu. Wyjaśnił też, że działalność Higieny Pracy skierowana jest przede wszystkim na realizację planów pracy na dany rok kalendarzowy zgodnie z wytycznymi Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie (WMPWIS). Na tej podstawie PSSE w Ostródzie corocznie otrzymując wytyczne do planu pracy, dokonuje ustaleń w jednostkach samorządu terytorialnego odnośnie funkcjonujących podmiotów w danym temacie planu pracy i aktualizuje swoją ewidencję podmiotów nadzorowanych. Dopiero wtedy następuje wybór podmiotów do kontroli. PPIS wyjaśnił również, że kontrola ferm nigdy nie była ujęta w wytycznych do realizacji w poszczególnych latach, tak więc nie aktualizowano również ewidencji podmiotów nadzorowanych w zakresie ferm funkcjonujących na terenie działania Stacji, co nie oznacza, że podmioty te w momencie objęcia kontrolą danej tematyki związanej z fermami, będą pominięte przy kontrolach. Fermy, które znajdują się na liście podmiotów nadzorowanych były wcześniej kontrolowane w wyniku kontroli interwencyjnych

Najwyższa Izba Kontroli zwraca jednak uwagę, że art. 209 Kodeksu pracy został uchylony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw⁶, z dniem 17 stycznia 2013 r. Stacja nie skorzystała jednak z uprawnień wynikających z art. 36a ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej⁷, do nieodpłatnego korzystania z danych zgromadzonych w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON) prowadzonym przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, lub z danych zgromadzonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na koncie płatnika składek.

(dowód: akta kontroli str. 45-52)

Opis stanu
faktycznego

1.3. W latach 2011 – 2013 bieżący nadzór sanitarny realizowano na podstawie rocznych planów kontroli opracowywanych w oparciu o wytyczne otrzymywane od WMPWIS. Na tej podstawie opracowywany był plan zasadniczych przedsięwzięć obejmujący zagadnienia z zakresu ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska podczas produkcji, stosowania i obrotu substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.

W omawianym okresie, zgodnie z planami kontroli przeprowadzono jedną kontrolę wielkoprzemysłowej fermy trzody chlewnej w 2011 r. (w Królewie) oraz w 2013 r. jedną kontrolę fermy drobiu, nie będącej wielkoprzemysłową (w Duragu), w której zatrudnione były trzy osoby. Ponadto w ramach działań interwencyjnych (w związku ze skargą) Stacja skontrolowała fermę drobiu w Samborowie (nie będącą wielkoprzemysłową, jedna osoba zatrudniona).

Kontrole te przeprowadzano zgodnie z obowiązującymi wytycznymi, a ich wyniki udokumentowano we właściwej formie (protokoły kontroli).

Analiza dokumentacji z przeprowadzonych ww. kontroli wykazała, że w trakcie tych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

(Dowód: akta kontroli str. 53-65, 74-88)

⁵ Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.

⁶ Dz. U. z 2013 r. poz. 2

⁷ Dz. U. z 2011 r., Nr 212, poz. 1263, ze zm.

Najwyższa Izba Kontroli biorąc pod uwagę zakres zadań wykonywanych przez Stację w związku z funkcjonowaniem ferm zwierząt, ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Skargi i wnioski dotyczące funkcjonowania ferm zwierząt

Opis stanu faktycznego

Na podstawie rejestrów skarg prowadzonych przez komórki organizacyjne Stacji ustalono, że w okresie objętym kontrolą wpłynęła jedna skarga (w 2013 r.) na działalność fermy zwierząt, która nie była fermą wielkoprzemysłową. Wszczęta kontrola nie potwierdziła zarzutów wnoszonych w skardze.

Z informacji uzyskanej od Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego wynika, że w badanym okresie nie wpłynęła żadna skarga na działalność PPIS w zakresie nadzoru nad funkcjonowaniem ferm zwierząt.

(Dowód: akta kontroli str. 89-91)

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁸, wnosi o:

- 1) Podjęcie działań zmierzających do ujęcia w prowadzonej przez Stację ewidencji wszystkich wielkoprzemysłowych ferm trzody chlewnej oraz drobiu funkcjonujących na terenie działania Stacji i objęcie ich nadzorem sanitarnym.
- 2) Objęcie nadzorem sanitarnym, w miarę możliwości, dotychczas niekontrolowanych ferm zwierząt.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach, jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego

Olsztyn, dnia 23 kwietnia 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie

Kontroler
Piotr Koszczał
Starszy inspektor kontroli państwowej

⁸ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.